

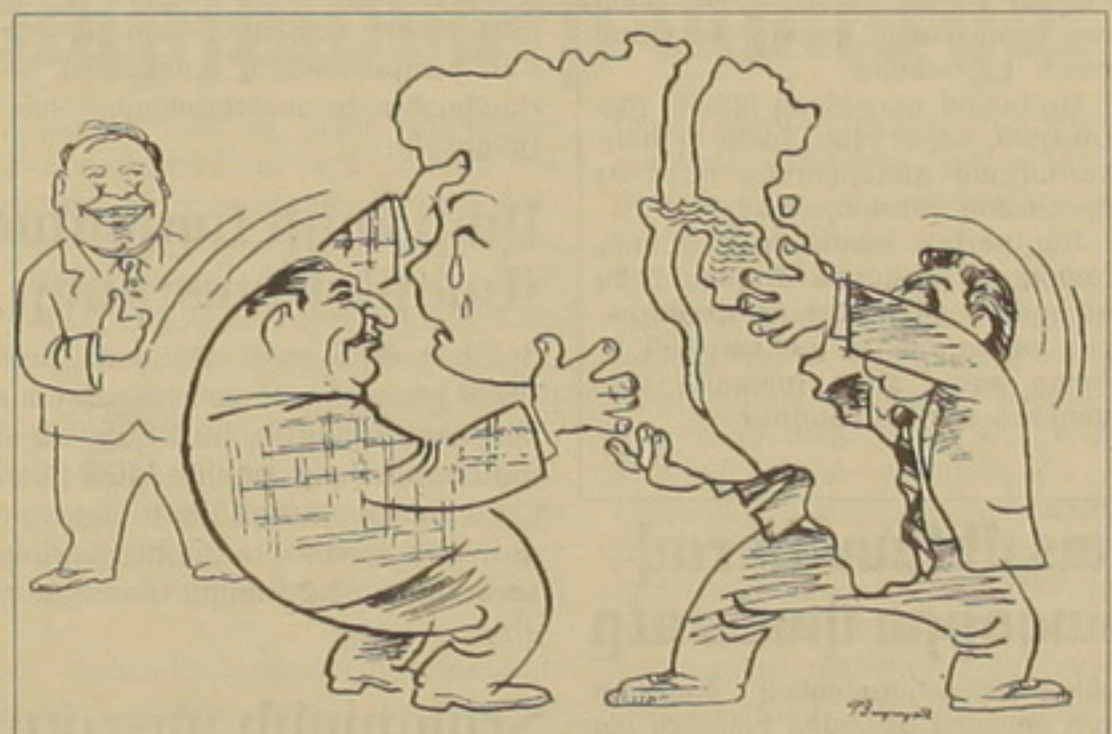
ԱՆԿՄԱ, 10 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Միացյալ Նահանգների Պետական Գրքարարությունը հայտարարել է, որ մարդկանց առեւտրային գործընթացում Թուրքիան օգտագործվում է որպես շահանքի կենտրոն: 89 Պետությունների անվտանգության իրականացման ինստիտուտների արդյունքում նշվել է, որ «Թուրքիան մարդկանց առեւտրային կանխելու համար անհրաժեշտ նվազագույն միջոցառումներ չի ձեռնարկում և այս ուղղությամբ ջանքեր չի գործադրում»: Ըստ ամերիկյան կողմի, Թուրքիայում մինչև օրս ընդունված չէ մարդկանց առեւտրային մասին օրենք: Այն զսնվում է մեկնանք փուլում:

Թուրքիայի հետ նույն խմբի մեջ են մտնում նաև Ռուսաստանը, Հունաստանը, Սաուդյան Արաբիան, Աֆղանստանը, Բելառուսը, Սուդանը, Իրանը, Հայաստանը և ընդհանուր առմամբ այլ 23 երկրներ: Ըստ զեկուցագրի, 2003 թ.-ից սկսած այս Պետությունների հանդեպ մարդասիրական և առեւտրային բնույթ չկող ամերիկյան օգնությունը կսահմանափակվի: Միացյալ Նահանգները նաև աշխատում են սանկցիոն Միջազգային արժույթային հիմնադրամի և Համաաշխարհային բանկի կողմից նվազ Պետություններին սրվող օժանդակությունը սահմանափակելու ուղղությամբ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Արձակուրդից առաջ խորհրդարանը կաթվածահարվում է

ԳՈՐ ԱՐԱՏԱՅԻՆ: Խորհրդարանի բնականորեն գործունեությունը նսաւաւաւաւ վերջին Ենօրյայի հենց առաջին օրը լույսավորված խաթարվեց: Դրանում իրենց ներդրումն ունեցան ինչպես նախագահի Պաշտոնակատարները նախաձեռնած ընդդիմությունը, այնպես էլ վերջինիս դեմ ընթացող խորհրդարանական մեծամասնությունը: Երեկ, ըստ Աժ կանոնակարգի, խորհրդարանում դիմի ԼՂ-նարկվեւ ԳՅ նախագահի Պաշտոնակատարության հարցով ՄԴ դիմելու որոշման նախագիծը, որը, սակայն, Աժ նախագահությունը հետեւողականորեն խուսափում էր իրագործել: Ենօրյայի օրակարգը ներկայացնելիս այդ մասին Արմեն խաչատրյանն ակնարկ անգամ չարեց, ինչից էլ ներկվ նրան հարց ուղղվեց, թե արդյո՞ր ԼՂ-նարկման ներկայացվելու է հարցը: Աժ նախագահն սկսեց ընթերցել նախօրոք հմտորեն մեկնակամ մի Պաշտոնակատար, որով փաստորեն, մեծվում էր նախագահ

ծը ԼՂ-նարկման ներկայացվելու հարցը, այն հիմնավորմամբ, թե իրավական որեւէ հիմք Պաշտոնակատարության համար գոյություն չունի, իսկ հոկտեմբերի 27-ի հանձնաժողովի եզրակացությունից չի բխում

Պաշտոնակատարության նախաձեռնությունը: Այս Պաշտոնակատարը հրամայեց որպես ոչ միայն նախագահության, այլև Աժ մեծամասնության հսակ դիրորոշում:

ՏԵՄ 1 էր 3

ՍԱԼԿՏ ՊԵՏԵՐՈՐԳ

Ելցին-Պուսին. ԼՂ խնդրում չլիւնէ Է լիւնէն հաղթողներ և Պաշտոնակատարներ

ՍԱԼԿՏ ՊԵՏԵՐՈՐԳ, 10 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ոչ Պաշտոնակատար այցով Սանկցիոն Պետությունները զսնվող Արդեւանի նախագահ Գեյրար Ալիեւը Վաղիմիր Պուսինի հետ ԼՂ-նարկել է Դարաբաղյան կարգավորման խնդիրը: Պուսինը կրկնել է ՈԴ 1-ին նախագահ Ելցինի այն կարծիքը, որ ԼՂ հակամարտության մեջ չլիւնէ Է լիւնէն հաղթողներ և Պաշտոնակատարներ: Գեյրար Ալիեւն իր հերթին հայտարարել է, որ ԼՂ հակամարտության կարգավորման հիմնում կցանկանաւ թեւեւ ՈԴ-ի առաջարկած Տարբերակը: Ալիեւի բնորոշմամբ, Ռուսաստանը Արդեւանի համար Պաշտոնակատարներն էլ, այլ մի Պետություն, որի կազմում Արդեւանը զսնվել է երկու հարյուր տարի:

Կաղված Կասպից Ծովի ընդերին

բաժանման խնդրի հետ, Ալիեւը, ըստ ԱՆՏ գործակալության տեղեկացման, հայտարարել է, որ թեւեւ Բախում էր Մոսկվան Պայմանագիր դեռեւս չեն ստորագրել, բայց այս խնդրում կողմերի միջեւ տարածաշրջաններ չկան: Պաշտոնակատար լրագրողների հարցերին Ալիեւը նշել է, որ հնարավոր է ԳՅ նախագահի հետ առաջիկայում տեղի ունենաւ նոր հանդիպում, բայց դա չի լինի ընթացիկ ամսում: Նշեց, որ Գեյրար Ալիեւի այցի Պաշտոնակատարի մեկը Սանկցիոն Պետությունները Վաղիմիր Պուսինի մասնակցությամբ բանաստեղծ Ելցինի Գյանցելիի հուշարձանի բացումն է եղել: Հուշարձանի բացումը Արդեւանական ՉԼՄ-ները բնորոշում են որպես Արդեւանի ժողովրդի մկեր այս Բաղախին:

Ստավրոպոլի Պետությունն ընդդեմ ադորիսի ներգաղթողների

ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ, 10 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ստավրոպոլի երկրամասի Պետությունն առաջին ընթերցմամբ միաձայն ընդունել է երկրամասային օրենք «Անօրինական միգրացիայի կանխմանն ուղղված միջոցառումների մասին»: Ինչպես գրում է Ռուսաստանի հարավի «Երկրամաս» թերթը, երկրամասային օրենքի 8-րդ հոդվածը ԼՂ-նարկման ժամանակ հարուցել է երկրամասի դատախազության և արդարադատության մարմինների բողոքները: Հողվածում, մասնավորապես, ասվում է «Բնակելի տան, բնակարանի, այլ անօրոք գույքի ձեռք բերումը ՈԴ Բաղախում, օտարերկրյա Բաղախիցների և Բաղախիցիություն չունեցող անձանց կողմից բավարար հիմք չէ սվյալ տարածում բնակության նդատակով նրա զսնվելու օրինակները ընդունելու համար»: Սակայն, Պաշտոնակատարներին հարցվել է համոզվել վերահսկիչ մարմիններին իրենց ձեւակերտման օրինակները մեջտափելու իր օրենքում վերաբերում է կաշտարանի ձեռք բերմանը այն անձանց կողմից, որոնք երկրամասի տարածում զսնվում են անօրինական ձեւով, այսինքն անլեզալ միգրանտների: Այդդիմի, ստավրոպոլյան խորհրդարանականների կարծիքով, դառնում են բոլոր նրանք, ովքեր երկրամասի տարածում են զսնվում տարւ օրից ավելի և չեն գրանցվում ՈԴ կառավարության 1995 թվականի հուլիսի 17-ի թիվ 713 որոշման համաձայն: Թերթը նշում է նաև, որ մինչև սվյալ օրենքի ԼՂ-նարկումը Ստավրոպոլի երկրամասի Պետությունայի Պաշտոնակատարները եղել են Կրասնոդարում, որտեղ երկրամասի օրենսդիր ժողովի Պաշտոնակատարներին հետ հանդիպման ժամանակ ընդօրինակել են միգրացիայի դեմ Պայմանագրի օրենսդրական փորձը:

ԸՍՏ ԹՈՒՐԿԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒՐ

Երեւանի և Անկարայի գաղտնի սիւումները Եարունակվում են

ԱՆԿՄԱ, 10 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքական մամուլը Եարունակում է տեղեկություններ հաղորդել հայ և թուրք դիվանագետների միջեւ ընթացող գաղտնի բանակցությունների վերաբերյալ: Ինչպես տեղեկացնում է «Թըրքիզ դեյլի նյուսը», հայկական և թուրքական կողմերն իր թե կհանդիպեն հունիսի 17-ին Եվրոպայի Բաղախիցի մեկուն՝ հավանաբար Վիեննայում կամ Ժնևում: Թուրքական կողմից ԼՂ-նարկումներին մասնակցելու է ԱԳՆ Պաշտոնակատար Երան Թեզգորը, իսկ Հայաստանից՝ ԱԳՆ Մեծավոր և Միջին Արեւելի բաժնի ղեկավար Կարեն Միրզոյանը: Հանդիպման ընթացքում մասնավորապես կնխարարաւաստվի Հայաստանի և Թուրքիայի արտգործնախարարների հունիսի 25-ին Ստամբուլում սեւծովյան տեսակական համագործակցություն կազմակերպության Երա-

նակներում տեղի ունենալի հանդիպումը: Ըստ նված աղբյուրի, կողմերը Պայմանագրով են այս թեւան գաղտնի Պաշտոնակատարները, թուրքական թերթի հավաստմամբ, հանդիպել են նաև ս.թ. մայիսի 14-ին, Անկարայում: Բնարկվել է Հայաստան-Թուրքիա մեկուկարային և տեսակական կաղտնի գաղտնիքներ թեւան:

«Թուրքիան և Հայաստանը չունեն դիվանագիտական հարաբերություններ, բայց Թուրքիայի ազգային անվտանգության խորհրդի 2000 թ.-ի ղեկներին ընդունած որոշման համաձայն Անկարան Պաշտոնակատարները դիվանագիտական սիւումները Հայաստանի հետ», գրում է «Թըրքիզ դեյլի նյուսը»:

Նշեց, որ ԳՅ արտգործնախարարությունը հերքել է թուրքական կողմի հաղորդած տեղեկացվությունը:

Միւսակի խմբի համանախագահները կհանդիպեն Լիւաբոնում

ԼԻՍՍԱԲՈՆ, 10 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ: Պորտուգալիայի արտգործնախարար Անտոնիո Մարինսը Դակրուզ Լիւաբոնում ասել է, թե հունիսի ընթացքում Լիւաբոնում հավաքվելու են Միւսակի խմբի համանախագահները, իսկ հունիսի 27-ին ինքը Դակրուզը, որը այժմ նաև ԵԱԿ գործող նախագահն է, մեկնելու է Մոսկվա: Ռուսաստանի ղեկավարության հետ Դարաբաղի հարցը ԼՂ-նարկելու նդատակով:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մկավում է վճարոն Երրորդ տուրը

Ավարսվեցին Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության խմբային մրցաւարի 2-րդ տուրի հանդիպումները, որոնք անվանեցին 1/8 եզրափակիչի երկու մասնակիցներ: Ժամկետից շուտ հաղորդ փուլի բաղձալի ուղեգրին տրաւան Իտալիայի և Բրազիլիայի հավաակները, որոնք տնել էին 2-ական հաղթանակ: Նրանց կարող էին միանալ նաև Իսպանիայի հավաակների Ֆուտբոլիստները, սակայն իսպանիները խորվաթների հետ խաղում մրցավարական կողմից սխալների «գոհ» դարձան: Հազվադեպ է Պաշտոնակատար, որ մրցավարը խաղի ընթացքում, այն էլ Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության հանդիպումում երկու «մախուր» գոլ չհաւակ: Սակայն տեղի ունեցավ անտաղատելի, իսպանիցներից Պաշտոնակատար գողացան խաղած 2 գնդակներ, դրա հետ նաև 1/8 եզրափակիչի ուղեգիրը: Այժմ իսպանիցների աղբյուր բավական դժվար լուծելի խնդիր է ծաղաղած: Պայմանագրւակելու համար իսպանիցներին անհրաժեշտ է հաղթանակ Մեխիկայի հավաակների

նկանամբ: Ցավով, Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում, բացի մրցավարական սխալներից, ակնաւեստ են եղել նաև ոչ դիտարձան խաղերի, ոչ բարձրակարգ Ֆուտբոլի: Պաշտոնակատար, իհարկե, մրցաւարային իրավիճակով է թելադրված: Խմբային մրցաւարում, երբ առաջին Պայմանագրւակելու հանդիպման արդյունքը, մրցաւարային վիճակից բխող խաղի սակսիկան, ոչ միտ է հաղորդում գրագետ ոչ դիտարձան Ֆուտբոլի ցուցադրել: Անկաւակած, երբ 1/8 եզրափակիչից կգործի գավաթային խաղերի սկզբունքը, անտաղատան ակնաւեստ կլինեն բարձրակարգ Ֆուտբոլային մրցավեներ:

Այսօր «Ա» խմբում կայանալի Դանիա-Ֆրանսիա, Մեքեզալ-Ուրուգվայ և «Ե» խմբի կամերուն-Գերմանիա հանդիպումներով մեկնարկում է խմբային մրցաւարի ավարտական տուրը: Հունիսի 14-ին հայտնի կդառնան այն 16 ուժեղագույնները, որոնք կբարունակեն Պայմանագրւակելու առաջնության Պաշտոնակատարի համար:

«Գոլոս Արմենիի» 10 տարեկան

ՎՈՒՍԱԿՅԱԿԱԼ ՏՈՒՄ Հանրադատական վարչությունում

Տեղի է ունեցել Հայաստանի Ոստիկանության Ազատական կուսակցության Հանրադատական վարչության հերթական նիստը:

Ժողովը լսել է վարչության անդամ Գառնիկ Չոլակյանի հաղորդումը ՀՊԱԿ կառուցվածքային զարգացումների մասին: Արձանագրվել է, որ կուսակցության կազմում այսօրվա դրությամբ գործում են 111 ակումբներ (սկզբնական կազմակերպություններ): Չեւափորվել են ՀՊԱԿ Ընդհանուր, Լոռու, Արարատի եւ Տավուշի երջանային վարչությունները: Հանրադատական կուսակցությունում գործում են երկու տասնյակից ավելի կուսակցական գրասենյակներ: Իրականացված կազմակերպական եւ ֆարգչական աշխատանքի շնորհիվ առաջիկա երկու շաբաթների ընթացքում ՀՊԱԿ նոր ակումբներ կծեւափորվեն Միսիանում, Արփիում, Երեւանում, Արմավիրի մարզում: Համալրվելու են ՀՊԱԿ «Մեծանոր» եւ «Բուժական» ակումբների կազմերը: Վարչությունը անբավարար գնահատման ընթացքում գեղարվեստի, Արագածոտնի եւ Վայոց ձորի մարզերում:

Վարչությունը լսեց կուսակցության ասեմադես Ռուբեն Միրզախանյանի հաղորդումը Լոռուում տեղի ունեցած «Թեւեյան կենտրոն» հիմնադրամի ժողովի մասին: Դրական է գնահատվել 2002 թվականի մայիսին հիմնադրամի հաջորդ ժողովը Երեւանում անցկացնելու որոշումը:

ՀՊԱԿ Հանրադատական վարչությունը որոշում ընդունեց Իջեւանում հաստատել գործիչ հաստի: Ընտրվեցին մի շարք այլ հարցեր:

«ՀՈՒՍՏԵՐԵՐԻ 27» Պատական կիսաս նիստ Ազգային ժողովը «գործ է ստում»

«Հոկտեմբերի 27»-ի դատավարությունը երեկ շարունակվեց գրող Ամ Դավթի Հովհաննեսին ուղղված հարցերով, որոնք այնքան էլ չափ չէին: Հեռախոսակցական եր, որ հարցադրումների սակավությամբ անելիք կարծես թե շուտ ավարտվեց:

Բացակայող փաստաբաններ Ալեոս Մարգարյանի եւ Էդուարդ Աղաջանյանի հարցեր չալու իրավունքն աղախովելու համար դատարանը ընդմիջեց նիստը: Երբ դատական նիստը շարունակվեց, փաստաբան Ալեոս Մարգարյանը իր բացակայությունը դատարանին հարցրեց, թե ՎԸՀ անդամ լինելով, ընտրական գործերով զբաղվում էր Կոստայի մարզում, ուստի չէր կարող ներկայանալ առավոտյան: Նրա եւ փաստաբան Էդուարդ Աղաջանյանի մի քանի հարցերով էլ ավարտվեց տուժողի հարցախոնարհությունը:

Վերջում Դավթի Հովհաննեսը եզրափակեց, թե ինչը վերջին դրության հարց չունի, այլ ցանկանում է, որ լինեն օրյեկիվ դատավարու-

թյուն եւ արդարացի դատավճիռ: Ըստ տուժողի, «27»-ի դեղմերի ահաբեկիչների համար մահադատված անենաձանր դատվածը չէ: Ավելի ծանր դատված է ցմահ բանտարկությունը, բայց, ինչո՞ւն հայտնեց Դավթի Հովհաննեսը, Հայաստանում «ցմահ բանտարկություն» դատաժամանակ չունենի:

Գրողի կարծիքով, ամբաստանյալների համար անենաձանր դատված այն կլինի, որ նրանք կնոսացվեն, կընթացնեն դատարանից: Ըստ Ամ Դավթի կարծիքի, նրանք անգամ հույսեր կարող են չունենալ, քանի որ Հեռուստատեսի փառքը նույնիսկ հեռու է նրանցից:

Այսպեսով դատական նիստը, ըստ տուժողի, ավարտվեց, քանի որ հայտարարված ընդմիջումից հետո ոչ մի տուժող չներկայացավ:

Սա, թերեւս, հասկանալի էր այնպիսով, որ Ազգային ժողովը երեկ զբաղված էր «կարեւոր գործով», իսկ դատարանն էլ, ըստ տուժողի, որոշեց իզուր տեղը չստանալ տուժողների ներկայանալուն:

Ա. Տ.

Արգելվում է ավտոմատ մեքենաներով ստացված հյուրերի բացօթյա վաճառքը

Երեւանի ֆաղաֆաթե Ռոբերտ Նազարյանի հանձնարարականով մայրաքաղաքում արգելվում է ավտոմատ մեքենաների միջոցով ստացվող հյուրերի բացօթյա վաճառքը: Ուսումնասիրությունները դրաշխ են, որ ավտոմատ մեքենաների միջոցով ստացված 73 մուտե հյուրերից 51-ի մեջ հայտնաբերվել են աղիային խմբի միկրոբներ: Նշված հյուրերը մանրէաբանական ցուցանիշներով չեն համապատասխանում հիգիենիկ լայնամասնորին:

Քաղաքապետի հանձնարարությամբ համայնքներում կատարվում են ստուգայցեր՝ երեւանի ֆաղաֆաթեարանի առեւտրի վարչության եւ ՆԳ վարչության հետ համատեղ: Արդեն ստուգայցեր են կատարվել մայրաքաղաքի «Երեւանի», «Վենետիկ» եւ «Արաբկիր» համայնքներում:

Հայտնվում է, որ այսուհետեւ հայտնաբերված հյուրեր դատարանով ավտոմատ մեքենաները կառգրավվեն:

Ընտրվածներն են հարգելի գործընկերներին առաջին կողմը հարցազրույցները: Բազում հարցազրույցները թերթի ղեկավարությանն ու անձնակազմին: Ընթերցողների նուրանը բազմություններ են ցանկանում «Գոլոս Արմենիի»-ին:

Սոցիալի ֆաղաֆաթե ընտրվեց Վանիկ Ասարյանը

Հունիսի 8-ին տեղի ունեցան Սոցիալի ֆաղաֆաթեի ընտրությունները: 9629 ընտրողի փեարկությանը մասնակցեցին 6769-ը: Վանիկ Ասարյանի օգտին փեարկել են 2895, Սկրիչ Լամբարյանի օգտին 1978 եւ Համլե Սարգսյանի օգտին 1406 ընտրող: Նախնական ամփոփումից դրաշխ է, որ ընտրությունների ընթացքում ընդամենը երկու անձեւություն է գրանցվել: Լոռու մարզային ընտրական հանձնաժողովը հունիսի 10-ի նիստում հաստատեց Վանիկ Ասարյանի Սոցիալի համայնի ղեկավար ընտրվելու փաստը:

Ս. ՄԻՆՈՅԱՆ

Հրազդանի ընտրություններում հաղթեց Արամ Դանիելյանը

Հունիսի 9-ին Հրազդան ֆաղաֆաթեի տեղի ունեցան ֆաղաֆաթեի ընտրություններ: Նախնական սվալներով, ընտրություններում հաղթեց ՀՀ կենտրոնականի հիմնադրամի Հրազդանի սարածային կենտրոնի սնտեւ Արամ Դանիելյանը, որն իր անմիջական մրցակցից ավելի է հավաքել մոտ 1200 ձայն: Հիշեցնենք, որ ՀՊԱԿ-ն ընտրություններում դատարանում էր Արամիելյանի թեկնածությունը:

Ս. ՄԻՆՈՅԱՆ

Հայաստանի սնեստությունը ներկայացվեց Պորտուգալիայում

Ինչո՞ւն տեղեկացանք Մարկային զարգացման միջազգային կենտրոնի մամուլի ծառայությունից, որտեղ Պորտուգալիայի մայրաքաղաք Լիսաբոնում եւ խոսքը արդյունաբերական ֆաղաֆաթեի Պորտուգալիայում կազմակերպվել էին հայադորտուգալական գործարար համաժողովներ: Պորտուգալիայում Հայաստանի դեստան էր Էդուարդ Կոչարյանի արգակությամբ տեղի ունեցած համաժողովների կազմակերպիչներն էին Մարկային զարգացման միջազգային կենտրոնը եւ Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միությունը:

Առաջին համաժողովը տեղի է ունեցել հունիսի 4-ին Լիսաբոնում, որտեղ մնարկ-

վել են Հայաստանի սնեստության առանձնահատկությունները եւ այստեղ ներդրումներ կատարելու հնարավորությունները: Այնուհետեւ 6 օր տեւած աշխատանքների ընթացքում դորտուգալացի գործարարները ծանոթացան Հայաստանի սնեստական հնարավորություններին, գործնական Երեւանում ունեցան իրենց հայ գործընկերների հետ եւ ծնով թեւեցին կոնկրետ լայնամասնականություններ: Նշվեց, որ սնեստական համագործակցության աստղաբազում առկա է մեծ ներուժ, որն առ այսօր նվազագույն չափով է օգտագործվել: Որոշվել է նաեւ 2003 թ.ին հայադորտուգալական գործարար համաժողով կազմակերպել Երեւանում:

Ա. Մ.

Քաղաքացիներին խնդրվում է աջակցել Մալաթիայի տնավաճառի հրդեհի մնությունը

Մալաթիա-Սեբասիա համայնի դաշնազորությունում փեարկան գործ է մնում 2002 թ. հունիսի 4-ին «Ուֆայե-Տարե» ՍՊԸ-ին դատարանով տնավաճառում ծագած հրդեհի փաստի առիթով:

Խնդրվում է բոլոր այն ֆաղաֆաթեներին, ովքեր հրդեհի ազդեցության գոտում ունեցել են վաճառված տարածք, գույլ եւ տուժել են հրդեհից, ներկայանալ Մալաթիա-Սեբասիա համայնի դատարանին՝ իրենց հետ

ունենալով իմնությունը հաստատող փաստաթուղթ, վաճառվածության դաշնազոր եւ ադրանադրական արձեւների վեարքերյալ փաստաթղթերը: Քաղաքացիները կծանալվեն տուժող եւ կհարցախոնարվեն դատարանում նյութական վնասի կադակցությամբ:

Միաժամանակ խնդրվում է ընթերցողներին նշված հրդեհին առնչվող եւ մնության համար հեռախոսային ներկայացնող տեղեկությունները հայտնել մն-

նիներին 732087 եւ 732106 հեռախոսահամարներով:

Եթե կան ֆաղաֆաթեներ, ովքեր լուսանկարել կան տեսադրել են դեղմի վայրը, խնդրվում է բարի կամի դրեստումարը եւ մնությանն արգակելու նդատակով տեսաժողովներին եւ լուսանկարների մեկական օրինակները տրամադրել համայնի դատարան-զորությանը (Երեւան 105, 2-րդ վար Անդրանիկի փողոց 15):

ՄԱՍԻՆԻ ԱՅՐԱՍՏԻՍԻԱ ՀԱՍՏԱՆԵՐԻ ԴԱՏԱՍԱԶՈՒԹՅՈՒՆ

Էլեկտրաէներգիայի հաճվիչի ցուցմունք էլ, հսկիչի ցանկությանը

«Ազգ» խմբագրությունը երեկ նաճակ էր ուղարկել գեղանկարիչ Արոփյանի անվան մանկավարժական համալսարանի դատախազ Մուտեղ Մարգարյանը: Դիմելով հանրադատության ղեկավարությանը եւ թերթի խմբագրություններին, որն Մարգարյանը իր շարադրանքում ներկայացնում է 5 ամյա իր խնդիրները կադակած էլեկտրաէներգիայի հաճվիչի սարտինակ ցուցմունքների հետ:

«Դիմանալով կասկածներ ունեւիմ, որ մեր տեղամասային տեսուչն արդեն 5 տարի, բացելով հաճվիչը, երբ հարմար է, մեխանիկական դրաշխ մի միջամտությամբ փոխում է իմ էլեկտրաէներգիայի ցուցմունքը», նշում է նաճակագիրը: Իր կասկածների հիման վրա որն Մարգարյանը ադրիլին դիմում է Երեւանի էլեկտրա էներգիա ՍՊԸ Արճալունի մաս եւ դատարանում ստուգման ուղարկել իր էլեկտրաէներգիայի ցուցմունքները:

Նման դիմումներ նաճակի հեղինակից շուտ են եղել, սակայն անարձագանք: Բայց վերջապետ 2002 թ. հունիսի 4-ին որն Մարգարյանին տրվել է վիճահարույց հաճվիչների ստուգման ցուցանիշներին

արձանագրությունը, ըստ որի հաճվիչը ենթակա է փոխման, որոշուցված» 150 հազար դրամի դատարանով Մուտեղ Մարգարյանը ցանկանում

կնիքներ բացակայել են կամ եղել անընթեւները: Այս կերպ հիմնավորելով ցուցմունքների արգակումը իրեն «մա-

տարանով 150 հազար դրամի դատարանով Մուտեղ Մարգարյանը ցանկանում

«Մեր այդ դատարանային ցանկությունը տակալի մի դիմադրության է հանդիմել ինչ-որ բաժնի ղեկավարի կողմից», նշում է որն Մարգարյանը եւ տեղեկված իրավիճակից ելի համարում ժամանակավոր ֆաղաֆաթե ադատարանի խնդրելը Հայաստանում գործող դատարաններից:

«Ազգ» չէր անդադառնա այս խնդրին, եթե սա եզակի մի դեղմի լինե: Բայց նման «գողությունների» մասին բողոքները շուտ են եւ, ինչո՞ւն տեսնում են, հիմնավորված: Կարծում ենք, որ երկրի ղեկավարությանը դիմող այս ֆաղաֆաթե բողոք նաճակը ղեկավար էր դատարանում ստանալ կոնկրետ հասցեատարողից չմնալով առկալված: Ել ինչո՞ւն նաճակագիրն է թեւադատարան եղել լարդատար ստուգման օրյեկիլությունը, բայց ստացել է իրական դատարան, մեմ էլ հուսով ենք, որ անարձագանք մնացող շուտ մեղադրանքների մնան այս հարցը չի արժանանա անարքերության:

Ա. Տ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հայաստանական մի տարի
Հիմնադրել է հասարակի
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրադատության 47
Ֆախ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminfo.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅՄՎԻԲ ԱԵՏԻԹԵՆԱ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅԻ ՅՄՎՈՐԵՆԱ / հեռ 529221
Տնտես
ՅԱՐՈՒԹԻՆ ԱՄՈՒԵՆԱ / հեռ 529353
Համակարգ ծառայություն
/ հեռ 582483
Հորդորյա լրահավաք ծառայություն
/ հեռ 529353
Apple Macintosh
համակարգային շարունակ
-Ազգ- թերթի
Թերթի նիւթերի արդարական թե մասնակի արտադրությունը տրադից մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ, առանց խմբագրության գրաւոր համաձայնության, խախտելու են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրենքի:
Լիւթերը չեն գրախոսւում ու չեն վերադարձւում
-AZG- DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ուլիսեր երկար ճանապարհ են դուրս եկել «Sternusrus» ֆիլմի պրեմիերան Երևանում

29 մայիսի, 2002 թ. «Արամ Խաչատրյան» համերգատան... Ավելանա Լավասարյանի մենահամերգն էր:

Տարիներ է արդեն, որ լսում ենք Լավասարյանին, լսում, սիրում, հիանում: Բայց այդ օրը դարձադուրս գարնացանք...

Ծագում ծանոթ հեղինակներ էին Չայդն, Շուբեր, Շոպեն, Պրոկոֆև, Խաչատրյան: Այո, ծանոթ էին նաև ինքնակամ ժամանակաշրջաններով, անհասակություններով, ստեղծագործական ներուժներով ու ընդգրկումներով: Թվում է, նոր լսելու ակնկալի չլիք է ունենալիս, մանավանդ նրանց երկերը բազմիցս ունկնդրել էին Լավա-

վա ընթերցումը եւ, կարծես, ասե՛րը համաձայն կլինեն ինձ հետ, որ սոնատի, հասկալու երկրորդ մասի կատարումն անգերազանցելի էր:

Իր ժամանակի համար նոր, յուրովի անվանումներ կրող Ֆրանց Շուբերի մանրանվագներում «Էստրոններում» եւ, հասկալու, «Երաժեշտական ակնարկներում» դրուժված էին արվեստագետի հուզական ներառարհի շարունակարար փոփոխվող սարքեր դառնալով: Դրանք թե՛ անխոսված նմանակներ են, թե՛ դրամատիկ դրոշմներով առլեցուն: Այդպես էլ հնչեցրեց դա՛նահավառուի հուշերսյան երեք «Երաժեշտական ակնարկներ»: Միայն թե կոմպոզիտորի հոգու տա-

ղաճամուրային հանճարեղ այդ յոթներեքն այդ օրը նույնպես հնչեցին նորովի առանց չափազանց սրացումների, արվեստի ու կյանքի դժվար ճանապարհներով անցած մարդու իմաստությամբ:

Իսկ Արամ Խաչատրյանը մեր Արամ Խաչատրյանն էր... Մեր Խաչատրյանը ու ջրերից ծնված իր դարային յուրահայտությամբ, իր գունագեղ, կենսաստիճանային դիմապատկերով: «Գայանե» բալետից երեք հասկածի («Օրորոցային», «Ուզունդար», «Սուսերով դար») շեղ կատարմամբ Ավելանա Լավասարյանը նորից ճանաչել սկսեց ազգային մեր կարողությունները:

Ընդունված է կատարող երաժեշտ-

Յուլիսի 7-ին, 8-ին եւ 9-ին երեւանի «Սոսկվա» կինոթատրոնում տեղի ունեցավ Ռուբեն Զոյարի «Յերոսուս» ֆիլմի պրեմիերան (համաժողովրդական արտադրություն «BLUE LION ENTERTAINMENT» կոնցեռնի եւ «Չայֆիլմ» կինոստուդիայի): Բացառիկ հաջողությամբ անցած այս ցուցադրություններին ներկա էին հայ մեծավարկանությունը ընթացող, նույնիսկ ամենաբարձրադաս լուսանկարչությանը, ընդհուպ 33 Աժ նախագահ Արմեն Խաչատրյանը: Ֆիլմի մասին «Ազգ» արդեն գրել է հունիսի 6-ի թիվ 104-ում:

Պրեմիերայի օրը գրուցեցին գլխավոր դերակատարների հետ: Յուլիսի 8-ից 9-ը (Յերոսուս) - երեւանի դրամատիկական թատրոնում երկար տարիներ հաջողությամբ բեմադրվել է Գ. Գորիսի «Մուսանալ Յերոսուսի» տիտղոսը: Իսկ ահա, ֆիլմում մեն գնացին ուրիշ

մար ավելի հետաքրքիր էր Տիսաֆերն արվարի դերը խաղալը: Իմ ստեղծած կերպարն, ըստ Գորիսի, մի փոքր ավելի բույլ կերպար է: Նա սիրո էս նրան ներկայացրի ավելի խելով, խելամուտ, ինչու չէ, նաեւ խորամանկ: Ինձ թվում է, որ այս կերպ արավել է շեքվում Յերոսուսի մեծությունը, նրա արարի կարեւորությունը: Կյանքն, իհարկե, ցույց կտա՝ այս ֆիլմը երկար կյանք կունենա: Ամեն դեպքում ֆիլմի ստեղծագործական կազմն ամեն ինչ արել է արվեստի լիարժեք գործ ստեղծելու համար:

Մարիսե Սարգսյան (Կլեմենտինա Բարդուխի) - Իմ հերոսուհին անչափ բարդ ու հակասական կերպար է: Նա սիրո էս դարձանությունը սարածում է արդու՝ անվերջ սրովելով խելակորույս, ինչու չէ, նաեւ ինքնակործանման հասցնող սիրո համար: Թագուհու իր եղբայրությունը փչել է արեքնող սիրո հասնելու համար: Յերոսուսի

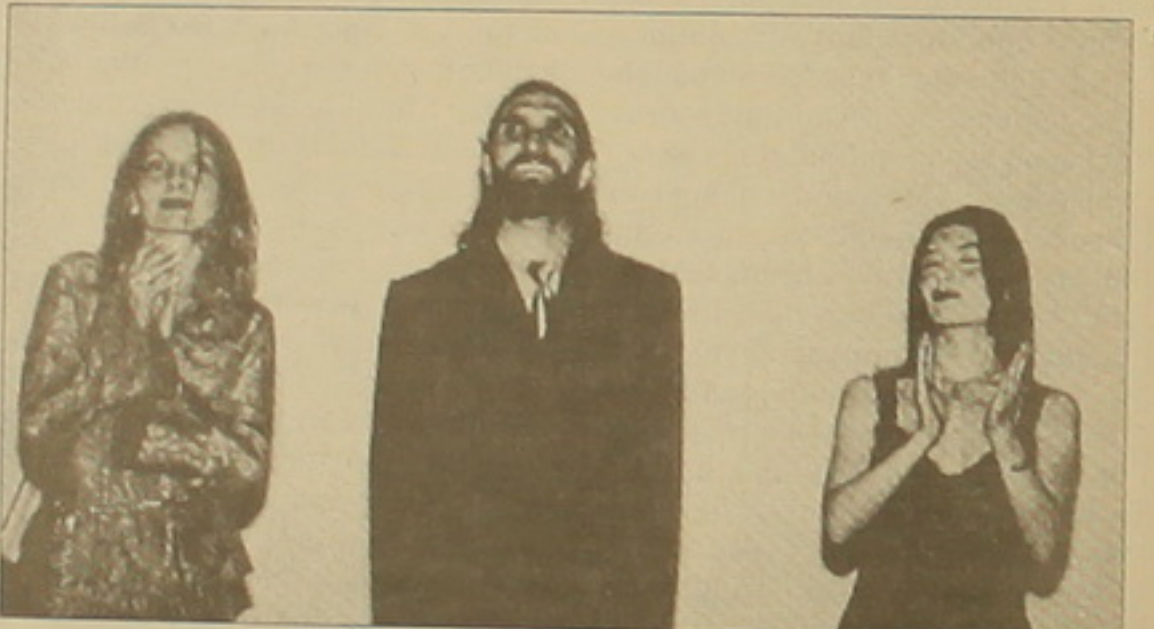
Երախտագիտության ոգեղեն ուժը

արվեստը մեծարկելիս աղբյուրում նրա սեփական կարողություններին:

Այս անգամ դրա հարկը չունեն: Կատարողության հասած դաճակահարուհու սեփական կատարողությամբ, հայտնաբերած գունային յուրահայտությամբ երանգը ենթարկված էին գեղարվեստական լուծումներին: Սա կատարողական արվեստի գերագույն դասակարգումն է:

Չարկ եմ համարում անդրադաճումը համերգի մի աս կարելու առանձնահատկությունը եւս: Խորոշեց հարազատ մնալով կատարող յուրահայտությամբ հեղինակի, նրա ժամանակաշրջանի երաժեշտական մասնագիտությանն ու ոճին, Լավասարյանը նրանց երկերին հաղորդեց նաեւ արդիականության շեշտությունը, բանականի ու զգացմունքայինի այսօրվա խոսքն ու թրթիռը:

ուղղությամբ: Անուշ, դժվար էր Կաղիմիր Սարյանից հետո նոր Յերոսուս ստեղծելը: Բայց ինձ ասեցին Ֆիլմի ստեղծագործական մթնոլորտը, ինքը՝ Կաղիմիր Սարյանը: Եվ նոր որակի Յերոսուս ստեղծվեց: Մարդկության լուսնային մեջ Յերոսուսի ամենառոտման հանցագործն են համարում: Նա Արսենիսի սաճարն այրեց ոչ թե սուկ իր անունն անմահացնելու համար: Դա սուկ առիթն էր: Իսկ մասնագետ միասնականության գաղափարի հաստատումն է:

Կաղիմիր Սարյան (Տիսաֆերն) - Ինձ թվում է, թե լավ ֆիլմ է ստացվել, որովհետեւ արդեն ստացած միջազգային մի համար մրցանակներն արդեն ինքնին խոսում են: Ես էլ ծեղ հետ առաջին անգամ եմ նայելու ֆիլմի ամբողջական տարբերակը: Ուրախ եմ, որ Յերոսուսի դերը ստանձնել է երիտասարդ եւ աստիճանագրող մի արտիստ: Յուլիանոս Բարսեղյանը: Ստեղծագործական առումով ինձ հա-

անօրինակ արարել եւս նա կաղում է սիրո հետ: Չափազանց էմ, այս բազուկին սիրո սարսափելի ծարավ ունի: Ուստի խելակորույս մեծվում է բախտին ընդառաջ: Եկանի վրա դիտելով իմ խաղը, ես նոր խորհրդածություններ եմ հանգում, անչափ կարեւոր խորհրդածություններին:

Նաեւ Չայկայան (երիս, Արսենիսի սաճարի ֆրունտի) - Իմ ամեն մի սիր լույսը բնում, հեռուստատեսությամբ թե՛ կինոյում ինձ համար նոր հայտնագործություն է, ինչու ինձ բացահայտելու նոր հնարավորություն: Ուրախ եմ, որ իմ խաղը հետաքրքիր է ամերիկյան, ֆրանսիական եւ մեծսիկական կինոգործիչներին: Յուլիսի եմ, որ այս ֆիլմը երկար կյանք կունենա:

Եվ այսպես, մեր մակերևային կյանքում մի աս կարելու փաստ եւս արձանագրվեց: Ռուբեն Զոյարի «Յերոսուսի» մասին մեն եւ ուրիշները դեռ խոսելու են:

ՆԵՐԿԱՅԱ ԳԱՆՈՒՍ

սարդյանի մեկնությամբ: Համերգի ելանի հոգեւորի լիցը ստանալու համար:

Նորովի եղավ այդ լիցը... Արվեստագետի մի ուրույն հատկությունը այդ օրն իր երկրպագուներին ներկայացավ դաճակահարուհին: Հասունություն, որ իրավում է ժայիս Չայդնի կամ Շուբերի, Շոպենի կամ Պրոկոֆևի, նաեւ Խաչատրյանի հնչյունային աշխարհներում լսել եւ հաղորդել հոգու ու մտքի նոր շեշտերը: Հաղորդել ու նաեւ գեղարվեստը համոզել: Կարծի կա, թե արվեստի երկերում եւ, մասնավորապես, երաժեշտության մեջ առաջնայինը զգացմունքայինն է: Լինում է, որ փիլիսոփայելով է ծնվում զգացմունքը: Լավասարյանն այդ երկեր փիլիսոփայելով էր բացահայտում յուրահայտությամբ երկի հուզական բազմաճյուղի ասարիքը:

Մանկական անողորմ հրճվանով մարդկային կեցության ու բնության յուրահայտությամբ արժանանում ու թրթիռն ընկալող վիճակների դասական Չայդնը նաեւ մասնավորապես ժողովրդին բնորոշ դարձրեց: Այսպես լսեցին Չայդնի դր մաճոր սոնատի Լավասարյանի այդ օր-

ուրերումներին հյուսվել էր նաեւ իր աստիճանական կյանքի տարբեր դասերի այսօրվա մարդու զգացումները:

Շոպենի ժողովրդային, նուկարներին, մաղուկներին, վայսերի Լավասարյանի կատարումները գուցե կոնցերտային յոթներեքի փայլասակումներ չէին, այլեւ խորախորհուրդ զգացումներով վերադարձված կոմպոզիտորի իր երկեր Լեհաստանի նկատմամբ ունեցած սիրահարվածությունն ու հոյակապությունը: Պարային այս ծեղերն, ասես, կոմպոզիտորի «օրագրային» նոթերն են: Դաճակահարուհու կատարումներում դրան հնչեցին որդես իր աստիճանի հեղինակի կյանքի հուզական շեշտերը:

Բարդ ու հակասական 20-րդ դարը ներկայացնող ուս մեծանուն կոմպոզիտոր Սերգեյ Պրոկոֆևի «Մարկաններ» Ավելանա Լավասարյանի բազմաբովանդակ երկացանկի ամակետի էջերից են: Բազմիցս լսել, դաճակահարուհու միջամտությամբ կարողացել եմ առավել ճշմարիտ ընկալել դաճակահարուհու յուրահայտ այդ արարի գեղարվեստական էությունը: Գոհակային, կտրուկ, հակասական անցումներով առանձնացող

Սվեյանա Լավասարյանի մեծահամերգը ոչ միայն գեղարվեստական անբացատրելի հաճույք էր, այլ ելավ հաստատելու այսօր մեջ համար աստիճանագրող այն իրատեսությունը, թե չի կարող սղաղվել հայ հոգեւոր մարդը, նրա միտքը, նրա հոգին:

Գյուլիկ մեղեդի, որով արտիստուհին ավարտեց իր համերգը, հոգեղենի այն նրբախույզ սլացն էր, որն ամփոփում էր երկրորդ զգացումային ողջ հնչյունադասակը: Դա ինքնին հոսնկայս ծափահարությունները հուզական աշխարհի այն միասնությունն էր, որ ունակ է իրագործել արվեստը:

ԱՐԱՄԵՆՍԻ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Թագուհին բացում է Բուկինգեմյան պասկերատարսի նոր մասնաշենքը

Գահակալության 50-ամյակին նվիրված տոնակատարությունների ցրեցանակներում Մեծ Բրիտանիայի միադես էլիզաբեթ Բ թագուհին Բուկինգեմյան դղյալի պասկերատարսի ընդարձակված նոր բաժանմունքի բացումն է կատարել, որը վերջին 150 տարվա ընթացքում կատարված նորարարություններից ամենանշանակալիցն է համարվում: Դատական ռոճկ կատարված մասնաճյուղի, որի վրա ծախսվել է 20 մլն ֆունտ ստեռլինգ, ըստ «Մայիսի ուրիշ» թերթում տպագրված «Անտիքի թղթի» լրատվության, ծառայելու է հանրությանը ցուցադրելու բազմազան արվեստի հավաքածուներից առանձնացված ընտիր կտավներ, Խաղաղության, կառույցի, ճեմարարության եւ արժանի դասարանական իրեր, որոնք համարվում են աշխարհի ամենանոր ստեղծագործությունները:

«Վերադառնալու հնարավորություն է ստեղծվում ավելի աս իրեր ցուցադրել լայն հասարակությանը եւ ավելի աս բան սովորել արվեստի մասին», բացման խոսքում ասել է գահաժառանգ Չարլզը, որն ուղեկցել է թագուհի մոտ ու հորը իբրեւ Ֆիլիպին:

«Արեւայական գանձեր» խորագրի սակ բացված ցուցահանդեսում ցուցադրված են մոտ 450 իրեր, որոնց թվում ենթոնի վան Դայի Չարլզ Ա-ի նկարը, Կլոդ Մոնեի «ժայռերի ուսումնասիրությունը» (որը թագուհին վերջերս է ծառայել իր մոտից), թագուհու մոր նկարը եւ Լուսինե Ֆրեյդի 2001 թ. վրձնած թագուհու հակասական կարծիքների տեղի սկզբ կատարող Դրանցից բացի, ներկայացված է նաեւ Չորջ IV թագավորի 1821 թ. գահակալության համար դասարանական

արձանագրու հասուկ թագը, որ թագուհին կրում է Բրիտանական մեծադաճումների եւ նամակահեծների վրայի նկարներում:

Արեւայական հավաքածուն ընդգրկում է նաեւ աս այլ նկարներ, գրքեր, զենքեր ու զրահներ, որոնք թագուհու անձնական սեփականությունը չեն կազմում, բայց դասարանական են նրա կողմից հետագա սերունդներին եւ ընդհանրապես ժողովրդի դասարանական համար անհրաժեշտ գումարը հավաքվում է Բուկինգեմյան դղյալի, Վինձոր դղյալի եւ այլ դղյալային շենքերի հավաքման համար: Իսկ դասարանական են նաեւ Չորջ IV թագավորի 1821 թ. գահակալության համար դասարանական

Տերթական նիստը՝ Յեղասպանության թանգարանում

Մեկուկուրի հայկական ֆոնդի հերթական նիստը տեղի ունեցավ Յեղասպանության թանգարանում: Ինչպես հայտնի է, Մեծ եղեռնի 87-րդ տարեկիցի առիթով այս տարի թանգարանում բացվել էր սփյուռփակյա Մեծադար գեղարվարի ժամանակի (Յուլիանոս Մեծերյան) ցուցահանդեսը: Երկրորդ Չայկայան գեղարվարությանը: Մեկուկուրի ֆոնդի անդամները հուզումով դիտեցին մեծ արվեստագետի նկարները: Այնուհետեւ Յեղասպանության թանգարանի սօրեն, դասարանական գիտությունների դոկտոր Լավրենտի Բարսեղյանի առանձնաճյուղում շարունակվեց հավաքույթը:

ՆԱՐԵՆԵ ՎԱՐՍՊԵՏՅԱՆ

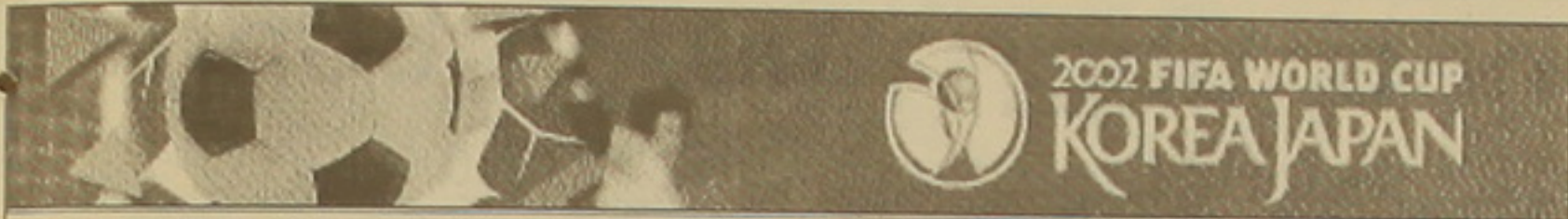

ԱԶԳ

Մարզական

ՇՆՆՍՍ

«B» խումբ

Վճռեց մեկ գուլը

ՀԱՅ-Սլովենիա՝ 1-0 (1-0)
Լոսվեթե (4):

Խաղակազմում հարավաֆրիկացիների խիստ միակ գնդակը նրանց ղախարհ Եսրուսակետու հիանալի հնարավորություն ընծեռեց, Բանի որ հունիսի 12-ին խոստանացիների հետ խաղում երկու մրցակիցներին էլ ձեռնուռ է ոչ-ոքի արդյունքը: Իսկ Սլովենիայի ընտանիքն ստիպված կլինի հրաժեռես Տալ առաջնությանը:

Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Բրազիլիա	2	2	0	0	6-1 6
2. Կոստա Ռ.	2	1	1	0	3-1 4
3. Թուրքիա	2	0	1	1	2-3 1
4. Չինաստան	2	0	0	2	0-6 0

«G» խումբ

Երբ սխալվում է մրցավարը

Իտալիա-խորվաթիա՝ 1-2 (0-0)
1-0՝ Վիերի (55), 1-1՝ Օլիչ (73), 1-2՝ Ռադալչիչ (76):
Սեփակ-էկվադոր՝ 2-1 (1-1)
0-1՝ Դելգադո (5), 1-1՝ Բորգե-

րի կրկնությունը ցույց սպեց, որ 2 դեղմում էլ «խաղից դուրս» վիճակ չկար: Ինչեւէ, իտալացիներին այժմ հարկ կլինի ջանքեր գործադրել մեխիկացիներին Պարսոթյան մասնելու համար, Բանի որ խորվաթները կարող էին հաղթել էկվադորցիներին: Ամեն ինչ կվճռվի հունիսի 13-ին կայանալի վերջին տուրում:

Սրգաւարային աղյուսակ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Սեփակ	2	2	0	0	3-1 6	
2. Իտալիա	2	1	0	1	3-2 3	
3. խորվաթ	2	1	0	1	2-2 3	

Մրցաւարային աղյուսակ

Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Գար. Կորեա	2	1	1	0	3-1 4
2. ԱՄՆ	2	1	1	0	4-3 4
3. Պորտուգալիա	2	1	0	1	6-3 3
4. Լեհաստան	2	0	0	2	0-6 0

«H» խումբ

Պարսոթյան ժխոր հետեւանները

Ճապոնիա-Ռուսաստան՝ 1-0 (0-0)
Ինամոտ (51):
Թունիս-Բելգիա՝ 1-1 (1-1)
0-1՝ Վիլմոսս (13), 1-1՝ Բուգան (17):

Ճապոնացիներին կրած Պարսոթյունը Մոսկվայի Մանեժնայա հրադարակում, որտեղ տեղադրված մեծ էկրանի վրա ցուցադրվում էր հանդի-

Լիլիթ Մկրտչյանը Եվրոպայի փոխչեմպիոն

Բուլղարիայի Վանա Բաղաբում անցկացված Եվրոպայի կանոնադրված առաջնությունում գերազանց հանդես եկավ երեւոնցի միջազգային գրոսմայսթր Լիլիթ Մկրտչյանը, որը մրցաւարի 114 մասնակիցների մեջ գրավեց 2-րդ տեղը՝ արժանանալով մայրցամաքի փոխչեմպիոնի տիտղոսին:

Լիլիթը վերջնագծից երկու տուր առաջ 6,5 միավորով 3-7-րդ տեղերն էր բաժանում: Ավարտական երկու Պարսոթյաններում էլ հաղթանակ տոնելով, Մկրտչյանը 11 հնարավորից վասակեց 8,5 միավոր եւ ծանայվեց 2-րդը: Իսկ Եվրոպայի չեմպիոն դարձավ բուլղարուհի Անտոնետա Ասեֆանովան (9 միավոր): 3-րդ մրցանակակիր դարձավ ռուսաստանցի Ալիսա Գալստյանովան (8 միավոր), որը գործակիցների աղյուսակով գերազանցեց նույնան միավոր վասակած Պենգ Յաոզին: Եւրոպայի չեմպիոնը Լիլիթը բացի արժապետ մեդալից, նաեւ աւխարհի առաջնության ուղեգիր սկսեց: Գալստյանի մյուս Եվրոպայի չեմպիոնների ցուցանիշներն այսպիսին են. Լինն Դանիելյան 7 միավոր (15-րդ տեղ), Լիլիթ Գալստյան 6 (46-րդ տեղ), Գոհար Յիլաբյան 5,5 (57-րդ տեղ), Նաիրա Մովսիսյան 5 (70-րդ տեղ), Նարինե Գասարյան 5 (78-րդ տեղ):

Առանց միավորի կորուստի

Ֆուտբոլի ընթացիկ առաջնության չեմպիոնի կոչմանն արժանացած «Չայֆի» ֆուտբոլիստները 16-րդ անգամը հաղթանակ տոնեցին՝ 14-4 հաւելով Պարսոթյան մասնելով «Արարիսին»: Մյուս խաղերն էլ արդյունավետությամբ աչի ընկան. «Գալստյան»-«Պոլիտեխնիկ»՝ 8-12, «Յուրիս»-«Քոլտե»՝ 20-1, «Գուրաբ»-«Գալստյան»՝ 19-6, «Արարիս»-«Գուրաբ»՝ 4-10:

Մրցակցությունը արվում է

Մրցաւարային աղյուսակ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Իտալիա	2	2	0	0	6-2 6	
2. ՀԱՅ	2	1	1	0	3-2 4	
3. Պարագվայ	2	0	1	1	3-5 1	
4. Սլովենիա	2	0	0	2	1-4 0	

«C» խումբ

Բրազիլացիները մասնաջորդ փուլ

Բրազիլիա-Չինաստան՝ 4-0 (3-0)
Ռոբերտո Կառլոս (15), Ռիվալդո (32), Ռոնալդինյո (45՝ 11 մ), Ռոնալդո (56):
Կոստա-Ռիկա-Թուրքիա՝ 1-1 (0-0)
0-1՝ Էրեմ (56), 1-1՝ Պարկու (86):

Աւխարհի Բառակի չեմպիոն Բրազիլացիները համոզիչ հաղթանակ տոնելով, ժամկետից օուս սկսեցին 1/8 եզրափակիչի ուղեգիրը: Երկրորդ ուղեգիրն հավակնում են Կոստա Ռիկայի ֆուտբոլիստները, որոնք Թուրքիայի հավաքականի հետ խաղում կարող էին նույնիսկ հաղթել, սակայն հաշիվը հավասարեցրած Պարկու վերջին ռոմբին հարմար դիրքից վիճեց: Հունիսի 13-ին կկայանան վերջին տուրի հանդիպումները Կոստա Ռիկա-Բրազիլիա, Թուրքիա-Չինաստան:

Տի (28), 2-1՝ Տորադո (57):

Երկրորդ տուրի հանդիպումներից հետո «G» խմբում բավական խճճված է մրցաւարային իրավիճակը: Իտալացիները, որոնք կարող էին ժամկետից օուս առաջնելու հաջորդ փուլի ուղեգիրն, անսպասելիորեն Պարսոթյան խորվաթներին եւ հայտնվեցին դժվարին կացության մեջ: Դրանում մեղավոր էին, անուրու, հանդիպման մրցավարները, որոնք չհաւելեցին իտալացիների խիստ 2 գուլերը: Գոլային Պահե-

«D» խումբ

Պաուլետայի «հեթ-սրիկը»

Գար. Կորեա-ԱՄՆ՝ 1-1 (0-1)
0-1՝ Մաշու (24), 1-1՝ Չժուն Խվան (78):
Պորտուգալիա-Լեհաստան՝ 4-0 (1-0)
Պաուլետա (14, 65, 77), Ռուի Կոսա (87):

«D» խմբում կայացած երկու հանդիպումներն անցան հետաքրքիր ու լարված մրցակետում եւ զգալիորեն խճճեցին մրցաւարային՝ իրավիճակը: ԱՄՆ-ի հետ խաղում կորեացիները կարող էին նույնիսկ հաղթանակ տոնել: Նախ, 40-րդ ռոմբին Յուլ Ենը չհրացրեց 11 մ հարվածը (հիանալի խաղաց դարձանալիս Ֆրիդել), ապա խաղավերջում կորեացիները չօգտագործեցին գոլային նոպասավոր Պահը:

Պորտուգալացիները համոզիչ հաղթանակ տոնեցին լեհերի նկատմամբ: Հանդիպման իսկական երկուրդ Պաուլետան էր, որը դարձավ առաջնությունում գրանցված 2-րդ «հեթ-սրիկը» հեղինակը (առաջինը գրանցվել էր Կլոզեի հաւելում): Հունիսի 14-ին Պորտուգալիա-Գար. Կորեա եւ ԱՄՆ-Լեհաստան հանդիպումները կանվանեն «D» խմբի ուղեգրերի երջանիկ տերերին:

Մրցաւարային աղյուսակ

Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Ճապոնիա	2	1	1	0	3-2 4
2. Ռուսաստան	2	1	0	1	2-1 3
3. Բելգիա	2	0	2	0	3-3 2
4. Թունիս	2	0	1	1	1-3 1

Ութնակները

Կլոզե (Գերմանիա)	4
Դալ Թոմասոն (Դանիա)	3
Վիերի (Իտալիա)	3
Պաուլետա (Պորտուգալիա)	3

Ադամյանի հաղթական նորամուտը

Ֆրանսիայում ուսումնամարզական հավաք անցկացրած ֆուտբոլի 33 ազգային հավաքականը նոր գլխավոր մարզիչ Անդրանիկ Ադամյանի գլխավորությամբ ընթացիկ մրցաւարում առաջին ընկերական խաղում 2-0 հաւելով հաղթեց Անդորրայի հավաքականին: Հաւելով 8-րդ ռոմբին գլխի հարվածով բացեց Ամեն Ծաղկեղյանը, 81-րդ ռոմբին փոխարինման մասն Ադամյանը 2-րդ գնդակն ուղարկեց մրցակցի դարձալը: Այդ խաղում 33 հավաքականի դարձալը Պահե-

«Մոարսակի» խաղը չի գոհացնում

Ֆուտբոլի 33 բարձրագույն խմբի առաջնության 4-րդ տուրի հանդիպումներից հետո առաջատարի դերը ստանձնեց «Մոարսակը»: Չճայած «Արցախի» նկատմամբ տարած հաղթանակին, մոարսակցիների խաղը ոչ մի տղավորություն չբողեց: Ֆուտբոլիստները գործում էին բազում սխալներով, չկար հսակ մտածված կոմբինացիոն խաղ: Առանց այն էլ ցածր խաղամակարդակով հայկական թիմերի խաղերն աւխարհի առաջնության հանդիպումների ֆոնի վրա ընդհանրապես չեն նայվում: Տուրի կենտրոնական «Փյունիկ»-«Չվարթոնց», ինչպես նաեւ «Շիրակ»-«Կոստայի» խաղերը հետաձգվել են, Բանի որ փյունիկցիների եւ շիրակցիների մի խումբ ֆուտբոլիստներ ազգային հավաքականի կազմում զտնվում էին Ֆրանսիայում:

Մրցանակները գտան տերերին

Փարիզում վերջնագիծը հասցրեց Եվրոպայի Ֆրանսիայի բաց առաջնությունը: Կանոն մրցաւարը վերածվեց Ռիկայանու ուղեգրի ընտանեկան մրցակետի: Նրանց միջեւ կայացած եզրափակիչ հանդիպումն ավարտեց Կրստեր Իրոջ Սերենայի հաղթանակով (7-5, 6-3): Տղամարդկանց մրցաւարում գլխավոր մրցանակը վիճարկեցին իտալացիներ Խուան Կառլոս Ֆետերոն եւ Ալբերտո Կոստան: Ֆետերոն կիսաեզրափակիչում ղախարհից դուրս մղեց Մարա Սաֆինին (6-3, 6-2, 6-4): Կոստայի մրցակիցը իր հայրենակից Ալեքս Կարեթյան էր (6-3, 6-4, 3-6, 6-3): Եզրափակիչում հաղողություն ուղեկցեց Կոստային, որը չորս խաղափուլում հաղթելով Ֆետերոյին (6-1, 6-0, 4-6, 6-3), սկսեց գավաթը եւ որոշեց Պահը ստացավ 800 հազար եվրո:

Մրցաւարային աղյուսակ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Մոարսակ	4	4	0	0	6-0 12	
2. Փյունիկ	3	3	0	0	14-1 9	
3. Շիրակ	3	3	0	0	11-1 9	
4. Մարա	4	2	1	1	6-4 7	
5. Չվարթոնց	3	2	0	1	9-2 6	
6. Բանանց	4	2	0	2	4-4 6	
7. Սիկա	4	2	0	2	3-4 6	
8. Արցախ	4	1	1	2	3-9 4	
9. Դինանո	4	1	0	3	5-13 3	
10. Լեոնագ	4	0	2	2	3-7 2	
11. Կոստայի	3	0	0	3	1-6 0	
12. Լոռի	4	0	0	4	0-14 0	

Ութնակները

Աման Զարամյան («Փյունիկ»)՝ 6
Աման Հակոբյան («Մոարսակ»)՝ 3
Ամեն Սանամյան («Չվարթոնց»)՝ 3

Թայսոնը նոկաուտի ենթարկվեց

Ամերիկյան Մեմֆիս Բաղաբում կայացավ ծանրաբարձի մրոֆեսիոնալ բռնցճամարտիկներ, աւխարհի բացարձակ չեմպիոն անգլիացի Լեոնուս Լյուիսի եւ այդ տիտղոսի հավակնորդ Մայի Թայսոնի մեծ հետաքրքրություն առաջացրած մենամարտը: Ողջ մենամարտի ընթացում Լյուիսը նկատելի առավելություն ուներ: Նրա ուժգին եւ դիտուկ հարվածներից Թայսոնը հոնի վնասված ստացավ, սակայն Եսրուսակում էր հաղթանակի ուղիներ փնտրել: Բայց այդ օրը «Երկաթյա» Մայիին վիճակված չէր հաջողության հասնել: Մրցակիցն իրոք ուժեղ էր եւ Եսր լավ անցկացրեց ողջ մենամարտը: Ամեն ինչ վճռվեց 8-րդ ռաունդում: Լյուիսի ուժգին եւ դիտուկ հարվածը գեշին ստղայեց Թայսոնին: Ութ հաւելին Թայսոնը փորձեց վեր կենալ, սակայն մրցավար Եղի Կոստը

դադարեցրեց մենամարտը՝ գրանցելով նոկաուտ: Այսպիսով, Լեոնուս Լյուիսը ղախարհնեց չեմպիոնի տիտղոսը: Մենամարտի ընթացում Լյուիսը 328 հարված կատարեց, որից 193-ը հասան նոպասակին: Թայսոնի 211 հարվածներից միայն 49-ն էին դիտուկ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՈՂՈՒՆՆԵՐԸ

Հայաստանի ուղեցույց

Հայաստանի Գիտությունների ազգային ակադեմիայի և Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի միջին կալաքացած փոխհամաձայնությամբ դեռևս 1992-ից սկսվեց լայնածավալ մի ծրագիր: Լաբորատոր հետազոտությունների և դասային աշխատանքների արդյունավետ արգասիքը «Հայաստանի թռչունները» դասային ուղեցույցն է, որի անգլերեն և հայերեն տարբերակները ներկայացվել են ընթերցողի ուշադրությանը:

Մակերեսային ընթերցումն իսկ բավարար է դասերից մեկից այն մանրակրկիտ, նախանձանիցի եւ սիրով կատարած աշխատանք, որի հեղինակներն են ՀՀ ԳԱԱ կենդանաբանության ինստիտուտի գիտաշխատող, կենսաբանական գիտությունների դոկտոր Մարին Աղամյանը և Մյուլենբերգի

Երկրի ու երկնքի բնակիչները

«Հայաստանի թռչունները» դասային ուղեցույցը

(ԱՄՆ) համալսարանի կենսաբանության դոկտոր, փիլիսոփայության դոկտոր Դանիել Զլեն Կոստերը:

Հայաստանի սնտեսության ամենադժվարին 1992-95 թվականներին հայ մի ֆանի գիտնականների ողջ երկիր ծայրից ծայր անցնելու, դասային և լաբորատոր ուսումնասիրություններ կատարելու ծրագրերին միացան նաեւ մի ֆանի բրիտանացի ու ռուս գիտնականներ: Հայերեն, անգլերեն և ռուսերեն արձանագրած մեծախառնակ սվալները մեծ ներդրում են Հայաստանի թռչունաբանության բնագավառում: Գիտական սույն աշխատանքները կազմակերպելու, ֆինանսավորելու արակցելու մեջ իր լուրջ ներդրումն ունի Փենսիլվանիայի (ԱՄՆ) Նախնազից արդյունաբերող Մարգիտ Հակոբյանը: Բարձրորակ տպագրությամբ (տպագրվել է ԱՄՆ-ում) այս ուղեցույց-դասագրի լույսընծայման համար Մարգիտ Հակոբյանը կազմակերպեց միջազգային մի խումբ, որի ֆինանսական օժանդակության համար նվիրեց մեծախառնակ միջոցներ:

Ուղեցույցը սարածաբանի թռչունաբանի հավասարում արձանագրությունն է, որով աշխարհի հանրությանն է ներկայացվում Հայաստանի թռչունների 346 տեսակները: Մասնից 35-ը ցերեկային զիգատիներ են, ծիծաղային, որհրան Հյուսիսային Ամերիկայում:

Թռչունների մանրակրկիտ դասա-

կարգումը, բնութագրումը և նկարագրությունը (կառուցվածքը, գույնը, աղբյուրները, ծննդավայրերը, բնորոշ առանձնահատկությունները, սարածաման աշխատանքային շրջանները) են աշխարհագրորդները հաղորդակցվելու սարածաբանի թռչունաբանին: Թռչունների յուրաքանչյուր տեսակի սրված են հանրածանոթ եւ գիտական հասուկ անվանումներ: Ուղեցույցում բոլոր թռչունները ներկայացված են զուգահեռ 61 դասակարգման օգնությամբ լավագույն լուսավորվածությամբ, իրական գույների ծիծաղ վերահարությամբ:

Հայաստանի թռչունաբանի աստղաբան հասուկ դասագրության արժանի սվալ թռչունաբանին Հայաստանում են սրված է դասագրության համարժեք կազմակերպիչ, սրանով բնադասագրության խմբի ուշադրությունը կհրավիրվի նաեւ Հայաստանի վրա: 105 թռչուններ ծանաչված են որոշե հասուկ դասագրության և ուշադրության արժանի տեսակներ:

Սեր ժամանակներում միջազգային հետազոտությունը թռչունների նկատմամբ զրոսաբանության ամեն նդասող գործունեներից մեկն է: Այս ուղեցույցը կհրապարակի և հետազոտություն կառաքացնի թռչունների մեջ Հայաստանի նկատմամբ:

Հայաստանում թռչունաբանության զարգացման մասին դասական ակնարկ է կատարում Մարին Աղամյանը անդրադառնալով դեռևս նախնադարյան և միջնադարյան ժամանակների հայկական արվեստում (ճարտարապետություն, մանրանկարչություն) թռչունաբանության սարածամանը (ժայռադարձներ, որմնաբանական, խեցեգործ իրեր): Թռչունների մասին բազմաթիվ տեղեկություններ են դարձնակում հայ միջնադարյան ծեղագիր մասյանները Բարսեղ Կեսարացու, Դազար Փարթեզու, Եզնիկ Կողբացու, Մովսես Խորենացու, Դավիթ Անհաղթի, Անանիա Շիրակացու, Գրիգոր Մագիստրոսի, Հովհաննես Մարկավազի աշխատությունները:

Գրի ստեղծման աշխատանքները և նշանակությունը բարձր է գնահատել Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի դասավոր նախագահ, սեյնիկական գիտությունների դոկտոր Միհրան Աղաբաբյանը: «Այս գիրքը նդասում է ոչ միայն հայ դեկավար ժամանակների, այլև միջազգային տարբեր գործակալությունների աշխատանքի, որոնք դասաստիանսու են երկրի և սարածաբանի էկոլոգիական հավասարակշռության դասագրման

համար»:

Մեկն նրանց հետ նույն մոլորակի բնակիչներ են, իսկ արդյոք կենդանական աշխարհը մարդկանց կարելի է ու գրաստության լավագույն սուզելու համար չէ՞ նաեւ: Թռչուններն «ազատության խորհրդանիշն» են, որոնց վերաբերյալ թռչուններն «Երկրային կառավարներից ազատագրվելու գաղափարն է մարմնավորում», եւ նրանք մեր դասագրության ու ուշադրության կարին ունեն:

Կանաչ տարածությունները պաշտպանության կարիք ունեն

Ծաղկածորի գրողների սան ճօրեն Մովսես Մանուկյանը մտահոգություններ է հայտնում ժրջակա անտառների մասին

Եթե սուրիզը դիտվում է իբրեւ երկրի սնտեսության զարգացման առաջնային ծրագրից, ապա Հայաստանը հետախրական և հյուրընկալ վայր դարձնելու համար մի շարք նախադասանքներ ստեղծելը դասաղիք է: Տուրիզմի զարգացումը դասային արժանավորված է ինչպես կենցաղային բարձր մակարդակ ապահովող հյուրանոցային համալիրով և ժամանակակից ծառայություններով, մարդկանց վերաբերմունքով, այնպես էլ երկրի ներքին վիճակով՝ դասամանակային արժեքներով և բնաշխարհով:

Հյուրանոցային շինարարության սենյակը բնականորեն սխալվում են բնադասագրական խնդիրները երկրորդական համարելով: Միջազգային զրոսաբանության համար այսօր առանձնակի հետախրություն է ներկայացնում նաեւ բնաշխարհը: Կենսոլիզմի հետախրության օրյակը բնաշխարհն է կենդանական և բուսական եւ հետո ո՛ւմ է ծնունտ հանգստանալ ծառայող, աղտոտված վայրերում: Իսկ զրոսաբաններից բացի մեզ դեմ էլ՝ կանաչ շինարարություն:

Ծաղկածորի գրողների ստեղծագործական սուրը գնվում է անսառուստ զոսում: Բնադասագրական հարցերի շուրջ են հյուրանոցային համալիրի ճօրեն Մովսես Մանուկյանի մտահոգությունները:

Պարբերական դարձած փոփոխությունների արդյունում նախարարները, որոնք անսառուստները կանխելու և հասված անսառուստները վերականգնելու ծրագրեր են կազմում ու համադասաստիան ֆինանսներ փնտրում, հետո ամեն ինչ դառնում է ի ժրջանս յուր: Իսկ անսառուստը շարունակվում են հասվել ու հասվել:

ճիակական նման կարգի ծրագիր գործեր հենց այս տարվանից:

Հաջորդ ֆայլով անհրաժեշտ կլինի իրականացնել աշխատանքներ, բարեխիսաբար Հրազդանի և Կանաձորի անսառուստ ժրջանների մոտ սեղակայված ժրջանային էլեկտրակայանների հնարավորություններն առավել արդյունավետ օգտագործելու համար:

Ունեն հասված անսառուստի վերականգնման գործը 50-60 տկոսով հնարավոր է իրականացնել կրկնված ծառայության բնական ծրագրման և աձի միտումը կարգավորելով, հասկադաս հյուսիսասիայաց և խոնավաբաս լանջերում:

Այստեղ անհրաժեշտ կլինի անհամեմատ ֆիլ ծախսեր և զոս մասնագիտական ու կազմակերպական միջանկյուններ: Մագառուսումից խուսափելու նդասակով հարկավոր է իրականացնել զրագե տ, խուսագույն արգելել անսառուստների մուտն անսառ և արդեն ծարձակված ծառայությունից զոուությամբ հեռացնել 10-15 սմ-ից բարձր կոձորեր: Մանր անսառուստությունների իրավասությունների և հնարավորությունների ժրջանակներում իրականացվելիք խնդիրներ են, որ, ցավով, առայժմ լուծված չեն:

Անսառուստային կարեւորագույն խնդիր է նաեւ անսառուստ և դրանց անմիջադաս հարող սարածներում ֆաղաբախության նդասակներով նոր հողակազմների անհաղաղ արգելումը: Նման ֆուր օրինակներ ծաղկածորում ունեցել են անցյալում և ունենի հիմա: Դրանց ավերիչ աղբյուրությունները բնության վրա ակնհայտ են: 80-ականների վերջերի մի խումբ հայտնի մակարդակների ջանքերով, համառ դասային արդյունում, այնուամենայնիվ, հաջողեցին կանխել ծաղկածորյան անսառուստի կենսական անսառուստի կարեւորագույն խնդիրները:

Այսօր էլ կատարվում են նման կարգի հողահասակումներ, օրինակ Կենտրոնական բանկին ու մի ֆանի աղբյուրի անհասների վերջին սարիներին հասկազմված անսառուստներում իրականացվող շինարարությունները, երբ դիմացի «Զալալ սար» կոլոկոլ սարահանգի՞ն՝ որոշե բնության մեջ բացված վերեր, դեռ երկար սարիներ գոյատեւելու են խորհրդային ժրջանից կիսադաս շինությունների սեւ ու անհաղաղ խոռոչները խաբարելով լանդաֆաթը: Կարելի է չէ՞, այդ կիսադասույցներն ավելի ֆիլ ծախսերով կառուցադասել և կանաչադասել ունենալով այնչափ գրավիչ միջավայր, ինչպիսիք, ասեմ, հարակից անսառն է:

Այս ամեն, ինչի մասին խոսեցինք, իրոք կարեւոր և հրասաղ է, դրան կյանքի կոչելու համար հարկավոր են այսօրվա մեր քույր դեռությունը վաղը հոգր սենյակու ցանկությամբ րսացավ են գործույնա դեռական այրեր: Մակայն, ցավով, դեռևս լուռ ու համառուստ մեծադաս նորոգվում է ազգի անկատարության մասին ինձ համար այնուամենայնիվ կարծիքները հայի «վերջին խելի» մասին:

Անսառուստականգնողական ծրագրեր, որոնք դեմ է իրականանան վարկերի, դասանորհների կամ, լավագույն դեղումը, բնադասագրական հիմնախնդիրների լուծման նդասակով միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից Հայաստանի դասերը զիջելուց զոյացած միջոցների հաշվին, հարկ կլինի սօրիմեղ շարաստիձան խելանստեր: Օրինակ՝ մոտավոր հաշվարկներով մեկ հեկտար անսառ սեղելու և առնվազն իննգ սարի խնամելու (եթե ուզում ենք սեղիները ծառ դասներն) համար անհրաժեշտ կլինի սասն անգամ ավելի գումար, ֆան ջեռուցման նդասակով հասվող մեկ հեկտար անսառից սաջողող վառելիքային այրող ընսանիների իննգ սարվա ծնեռային ջեռուցման համար անհրաժեշտ զազի արժեքն է: Արդյունքն առավել ֆան ակնհայտ է: Զանգի ծախսելով սասն անգամ դասակա գումար մեկ այդ նույն հեկտարի վրա 5 տարեկան, դեռևս կատարելի անսառ դիմաց, դասույնում են 100-150 տարեկան կայացած մի անսառ: Իսկ որ ծնունդ սանը մրտող երեխային սախցնելու համար ջեռուցման բոլոր մյուս ծեռերին անհասու ընսանիի հայրը կսրելու է անսառը: Եթե անգամ ամեն ծառի սակ մի դասակ կարգված լինի, կատարածից վեր է: Այսինքն անհրաժեշտ է իրականացնել սոցիալական նդասակառուցված մի ծրագիր, անսառուստ բնակարարության անսառուստ խալերի ծնեռային ջեռուցման հարցը լուծելու համար՝ եթե ուզում ենք փրկել ոչնչացվող անսառը: Լավ կլինի, եթե սո-

ծելու համար: Գործող ՋԷԿ-երը արսանսուսումների դիմաց, ըստ օրենքի, դեմ է վճարել (բնադասագրական և բնօգտագործման վճարներ), որն իր հերթին սրամաբաններն դեմ է ծախսել բնադասագրական նդասակներով: Կարծում են ՋԷԿ-երը Եահագործները ուրախ կլինեն նեված վճարների վոխարեն ժրջակա բնակավայրերին ջեռուցման նդասակով սրամադրել իրենց արսադարած զոլորչին, ինչը նաեւ իրենց հովազման համակարգերի բարելավման միջոց է: Անսառուստ ժրջանների բնակիչները, ունենալով լծան (կամ անվճար) ջեռուցում, կդադարեն անսառը հաշել: Հրազդանի ՋԷԿ-ի գոլորչին ծաղկածոր սեղակոխելու նդասակով անհրաժեշտ կլինի ընդամենը 5-6 կմ խողովակաբաս: Այս նախագծի իրականացման համար բերես ամենաբանկը խողովակների արժեքն է լինելու: Դրանք ժրջանում կան և, բարեխիսաբար, դեռևս դեռության սեփակադասությունն են: Հրազդանի և Դոմաբեցի կառուցվող ջեռուցների ջեռուցման խողովակաբասներն են, «որոնց անհրաժեշտությունն այլեւս չկա» (ջեռուցների նոր սերերի կարծիքն է): Կարծում են կառավարությունը չի խնայի դրան անսառուստի փրկության անչափ կարեւոր խնդիր համար:

Գործերի նման ընթացի դեղումը մնացած աշխատանքները (50-80 հազար ԱՄՆ դոլարի ժրջանակներում) կարելի կլինի իրականացնել սոցիալական մեղի հիմնարարի, ինչպես նաեւ ծաղկածորում սնտեղարող այլ Եահագրից կազմակերպությունների միջոցներով: Նման միջոցա-

դասումներ հնարավոր է իրականացնել նաեւ Հանրապետության ծրագրում և Կանաձորում ՋԷԿ-ի վերագործարկմանը զուգընթաց:

Արդեն հասված անսառուստի վերականգնման գործը 50-60 տկոսով հնարավոր է իրականացնել կրկնված ծառայության բնական ծրագրման և աձի միտումը կարգավորելով, հասկադաս հյուսիսասիայաց և խոնավաբաս լանջերում:

Այստեղ անհրաժեշտ կլինի անհամեմատ ֆիլ ծախսեր և զոս մասնագիտական ու կազմակերպական միջանկյուններ: Մագառուսումից խուսափելու նդասակով հարկավոր է իրականացնել զրագե տ, խուսագույն արգելել անսառուստների մուտն անսառ և արդեն ծարձակված ծառայությունից զոուությամբ հեռացնել 10-15 սմ-ից բարձր կոձորեր: Մանր անսառուստությունների իրավասությունների և հնարավորությունների ժրջանակներում իրականացվելիք խնդիրներ են, որ, ցավով, առայժմ լուծված չեն:

Անսառուստային կարեւորագույն խնդիր է նաեւ անսառուստ և դրանց անմիջադաս հարող սարածներում ֆաղաբախության նդասակներով նոր հողակազմների անհաղաղ արգելումը: Նման ֆուր օրինակներ ծաղկածորում ունեցել են անցյալում և ունենի հիմա: Դրանց ավերիչ աղբյուրությունները բնության վրա ակնհայտ են: 80-ականների վերջերի մի խումբ հայտնի մակարդակների ջանքերով, համառ դասային արդյունում, այնուամենայնիվ, հաջողեցին կանխել ծաղկածորյան անսառուստի կենսական անսառուստի կարեւորագույն խնդիրները:

Այսօր էլ կատարվում են նման կարգի հողահասակումներ, օրինակ Կենտրոնական բանկին ու մի ֆանի աղբյուրի անհասների վերջին սարիներին հասկազմված անսառուստներում իրականացվող շինարարությունները, երբ դիմացի «Զալալ սար» կոլոկոլ սարահանգի՞ն՝ որոշե բնության մեջ բացված վերեր, դեռ երկար սարիներ գոյատեւելու են խորհրդային ժրջանից կիսադաս շինությունների սեւ ու անհաղաղ խոռոչները խաբարելով լանդաֆաթը: Կարելի է չէ՞, այդ կիսադասույցներն ավելի ֆիլ ծախսերով կառուցադասել և կանաչադասել ունենալով այնչափ գրավիչ միջավայր, ինչպիսիք, ասեմ, հարակից անսառն է:

Այս ամեն, ինչի մասին խոսեցինք, իրոք կարեւոր և հրասաղ է, դրան կյանքի կոչելու համար հարկավոր են այսօրվա մեր քույր դեռությունը վաղը հոգր սենյակու ցանկությամբ րսացավ են գործույնա դեռական այրեր: Մակայն, ցավով, դեռևս լուռ ու համառուստ մեծադաս նորոգվում է ազգի անկատարության մասին ինձ համար այնուամենայնիվ կարծիքները հայի «վերջին խելի» մասին:

Օրվա հեջերով

ԹՈՒՐԻՔԻԱ

Լրասվության նոր օրենք՝ աղտակ ժողովրդավարությանը

Անգլիական հեղինակավոր «Էկոնոմիկս» շաբաթաթերթն անդրադարձնում է Թուրքիայի խորհրդարանի վերջերս ընդունած օրենքին

«Դա սեւ քիծ է քուրական ժողովրդավարության դատարանի մեջ», ասել է երկրի հեռաձայնային աշխարհը նախագահ Նուրի Քալիբը ընդհանրապես զանգվածային լրասվության վերաբերյալ Թուրքիայի խորհրդարանի վերջերս ընդունած օրենքը: Դրանով ըստ հաղորդագրության, իրավունք է սրվում լրասվամիջոցների սերտին կառավարական սեղծերին սիրանալու նրասակով միմյանց հետ մրցակցելու եւ ավելացնելու իրենց հեռուստատեսային ալիքների կամ ռադիոկայանների ֆանալը: Այսինքն դրանց սնօրհնությունը կենսունակնել մի ֆանի անծանց ծեռում: Եվ մեծ օրաթերթերի ու հեռուստատեսային ալիքների լուրջություն այդ օրենքի ընդունման վերաբերյալ բացատրվում է նման դրադատաստաններով ու ակնկալիքներով: Մակայն նրանք հաշվի չեն առնում, որ դա հակասում է եվրամիությանն անդամակցելու Թուրքիայի քանդերին:

Լրասվությունը դատարան են հասուկ դատարան են երկայացուցչի հաստատմանը ներկայացնել սայթում սեղադրվելի նյութերը: Տղագրական օրգաններին վերաբերող արդեն գործող համանման օրենքներն առավել խստացվել են: Նոր սույծեր են սահմանվել նաեւ հեռաձայնային օրենքները խախտողների համար: Դա հարվածելու է Թուրքիայի 240-ից ավելի օրգանային հեռուստատեսային եւ 1200 ռադիոկայաններին, որոնք հազիվ են իրենց գոյությունը դադարում չափազանց փոքր քոյուքներով: Այժմ այդ համեմատարար ազատ ծայները փակվելու վստանգի առաջ են կանգնելու:

Դրն Քալիբը կառավարությանը մեղադրում է, որ լրասվամիջոցների ուսադրությունը շեղում է ֆաղաֆագների կոռուպցիոն վաճառությունից: Մրանց համար մտահոգության նոր հորիզոններ բացելով: Նոր օրենքի ընդունումով կառավարության ավելի շատ անդամներ են նշանակվելու Քալիբի ղեկավարած գործակալությունում առավել սահմանափակելու նրա փոքր անկախությունը: Քրդերն հաղորդումների վրա դրված արգելը, որի վերացումը դադարում է եվրամիությունը, դեռեւս մնում է ուժի մեջ: Ըստ լրասվության, խորհրդարանում միայն իսլամական ընդդիմությունն է դեմ փեարկել օրենքի ընդունմանը: Թուրքիայի նախագահ Սեզերը, որը նախկինում դատարան է եղել, իսկ այժմ մարդու իրավունքների ջատագով է հռչակվել, սահմանադրական 10 խախտում էր նշել անցյալ տարի, երբ վեճ էր դրել նույն օրենքի ընդունման վրա: Այժմ, այդ իրավունքից մի անգամ օգտվելուց հետո, նա չի կարող նույն ծեռով վարվել: Բայց կարող է դիմել Սահմանադրական դատարան, որոշեազի այնտեղ չեղյալ համարեն օրենքը: Միայն թե դա տարիներ կտեւի, իսկ մինչ այդ լրասվական մագաճակներն ազատ կլինեն հափճակելու կառավարական դաշմանագրեր կամ հարմար գներով բաժնետոմսեր գնելու սեփականացնողներին ներկայացված դեճական օրեյկներում: Փոխարենը նրանք առավել հավատարիմ կլինեն ֆաղաֆագներին:

Ինտերնոլը կգրադվի կեղծ անձնագրերի հաշվառմամբ

Միջազգային ոստիկանական կազմակերպության Ինտերնոլի սեղեկասվական ստորաբաժանման դեճ Սեճեճն Շմեթեյն անցյալ շաբաթավերջին հայտարարեց, թե Ինտերնոլն ստեղծում է հասուկ համակարգ, որտեղ սվալներ են հավաքվելու կեղծ անձնագրերի վերաբերյալ: Տվալների այդ համակարգը կազմակերպության անդամ երկրներին քոյլ կտա արդյունավեճ դաշար ծավալել անօրինական ներգաղթի, հանցանքների, քմաղեղերի մաֆանեճությունների եւ սիարեկությունների դեմ: Շմեթեյնի խոսքերով, Ինտերնոլի 166-ից հանցադործությունների մեծ մասն այս կամ այն կերպ կաղված է դեճական սահմանները կեղծ փաստաթղթերով հատելու հետ: Ուստի սվալների նոր համակարգն անհրաճեճություն է Ինտերնոլի անդամ երկրների իրավադաի մարմինների աշխատանքի համար: Շմեթեյնը խոստովանեւ է, որ առայժմ ստույգ սվալներ չկան Ռուսաստանում եւ ԱՊՅ երկրներում արտասահմանյան կեղծ անձնագրերի քի վերաբերյալ: Տվալների նոր համակարգը, նրա խոսքերով, կանոնավոր կգործի արդեն 2-3 ամիս հետո:

Համակարգն ստեղծելիս Ինտերնոլի մասնագեճներն օգտագործել են դրամանեճություն դեմ մղվող դաշարի փործը: «Իզվեճիա» քերթի սվալներով, արդեն մեկ տարի հետո Ինտերնոլը բավարար սեղեկություններ կունեճա ինչոճե դրամանեճների, այնոճե էլ անձնագրերի եւ այլ փաստաթղթերի կեղծման սեխնկական հնարավորություններ ունեցող առանճին անձանց եւ կազմակերպությունների վերաբերյալ:

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ЮНИБАНК

«Յունիբանկը» եւ Մոսկվայի «Յունիաստրում» բանկը ներկայացնում են դրամական փոխանցումների արագ, մատչելի եւ նոր համակարգ- **Unistream Money Transfer**: Unistream- դրամական փոխանցումներ առանց հաշվի բացման՝ վճարելով ընդամենը փոխանցվող գումարի **1** տոկոսը, Unistream- հարմարավեճ եւ հուսալի փոխանցումներ Հայաստանից Ռուսաստան եւ Ռուսաստանից Հայաստան: Հայաստանի մարզեր, Արցախ եւ հակառակ ուղղությամբ փոխանցվող գումարի միջնորդավճարը կկազմի **1,5** տոկոս: Միջնորդավճարը գանձվում է միայն փոխանցողից:

Unistream- գումարը հասցեատիրոջը կհասնի 1 ժամվա ընթացքում:

Տեղեկությունների համար գանգահարել՝ Մոսկվա 785 05 80, 787 11 73, 797 58 03:

Մեր հասցեն՝ Երեւան, Ամիրյան 12
Հեռ.՝ 53 98 70, 53 98 71, ֆաքս՝ 53 30 52
Յունիբանկ- իրական ներդրումներ

www.unistream.ru

www.unibank.am

Բազմաթիվ հնարավորությունների Չեր հանգրվանը Այսօր «Յունիբանկը» մատուցում է Հայաստանի բանկային օուկայում առկա բոլոր ծառայությունները: Ավելին «Յունիբանկը» առաջինն է իր հաճախողներին նորագույն բանկային սեխնուղղիաները ներկայացնելու գործում: Այսոճե, «Յունիբանկը» իրավիւրում է Չեզ օգտվելու հնարավորությունից ֆինանսական գործարների լայն ընտրանքի, ակնթարթային սեղեկասվություն եւ վերլուծական ծրագրեր, աղաիով կաղ այս ամենն առաջին անգամ Հայաստանում: Մեկ այլ նորույթ, Մաստեր Բարդ Վիրչուըլը, կեկտրոնային ֆարս, որը թեկուզ գոյություն ունի ֆիզիկաղոճե, բայց Ինտերնեճի միջոցով գնումներ կատարելու հնարավորություն է տալիս: Չափազանց մատչելի այս ֆարսը շատ հարմար վճարամիջոց է ինտերնեճում գնումների եւ ծառայությունների դիմաց վճարման համար:

Անհատական դաիատեղեր

«Յունիբանկը» բազմաճեսակ ծառայությունների շարունակ, հաճախողներին առաջարկում է նաեւ չիրկիզվող անհատական դաիատեղերի նոր ծառայություն, որի շնորհիվ դուք այնեւս մտահոգություն չեք ունեճա Չեր բանկարճել իրերը փաստաթղթերը դաիտելու համար: Իսկ մեր աշխատակիցները կաջակցեն Չեզ այս ծառայությունից օգտվելիս: Հաճախողների սղատարկումն առավել հարմարավեճ դարձնելու համար առաջարկում ենք երեք տարբեր չափերի դաիատության արկղեր:

(բարձրություն x լայնություն x խորություն) մմ

Չափերը	Մակագներ (ԱՄՆ դոլար)				
	7 or	14 or	30 or	180 or	365 or
փոքր 100x220x480	9	12	18	35	45
միջին 200x220x480	12	18	23	45	60
մեծ 200x450x480	18	23	35	60	70

«Յունիբանկը» իրավիւրում է Չեզ օգտվելու սղատարկման այս ճեսակից:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դատարանի վարություն է գեկնում Կարինե խոջատարյանի դիմումը Սամվել Ազիզի Հովհաննիսյանին (ծնված 1959 թ., բնակվել է Հր. Քոչարի 23 Շեճի քիվ 35 բնակարանում) անհայտ բացակայող ճանաչելու դաիանքի մասին: Խնդրվում է բոլոր կազմակերպություններին եւ ֆաղաֆագներին Սամվել Ազիզի Հովհաննիսյանի վերաբերյալ իրենց հայտնի սեղեկությունները հայտնել Արարիկի եւ Քանախեռ Չեյթուն համայնների առաջին այրանի դատարան կամ գանգահարել 24-01-61 հեռախոսահամարով:

ՄՐԱՐԿԻՐ ԵՎ ՔԱՍԱՐԵՒ ՉԵՅՅՈՒՆ ՀԱՍՄԱՆՔՆԵՐԻ ՄՈՆԻՏԻՆ ԱՅՅԱՆԻ ԴԱՏԱՐԱՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դիմումատու Ռուզաննա Վանցեճի Տաշյանի հաշվին հաղորդագրություն հրաղարակել մամուլում նրա ամուսնու Հայկ Լեւոնի Տաշյանին (ծնված 15.03.1970 թ. 1 Երեւանում, բնակվել է 1 Երեւանում, Շարուրի փող. 24 Շեճի 128 բն.) անհայտ բացակայող ճանաչելու վերաբերյալ գործ հարուցելու մասին եւ խնդրել բոլոր կազմակերպություններին ու ֆաղաֆագներին այդ անճի վերաբերյալ իրենց հայտնի սեղեկությունները հայտնել դատարանին մեկամսյա ժամկեթում:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՐԱՐԻ ՍՎԱՆ ԵՎ ՆՈՐ ՆՈՐԱՐԻ ՀԱՍՄԱՆՔՆԵՐԻ ՄՈՆԻՏԻՆ ԱՅՅԱՆԻ ԴԱՏԱՐԱՆ

ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՏՈՒՆ

ԾԱՂԿԱՉՈՐ

Հայաստանի հյուրանոցներից միակը, որն արճանաղել է ISO-9002 որակի միջազգային հավատարարի: Աիտաճողվների, կոնֆերանսների, սեմինար-խորհրդակցությունների սպասարկումը - մեր մասնագիտաղոմն է: Մենք երաշխավորում ենք՝ Լավագույն պայմաններ լիակատար հանգստի եւ արդյունավեճ աշխատանքի համար ՎԱՅԵԼԵՔ ԾԱՂԿԱՉՈՐՅԱՆ ԲՆՈՒԹՅԱՆ ԳԱՐԱՆԱՅԻՆ ՉԱՐԹՈՆՔԸ
Tel: 281081, 282101, Fax: (023)-62160, E-mail:writers@hrazdan.am

«ԱՆԻ ՏՈՒՐ» տուրիստական գործակալությունը հուլիսի 5-ին կազմակերպում է 7-9-օրյա Չրջագայություններ դեպի ակուղները՝ նվիրված Նարեկացու «Մատյան ողբերգության» 1000-ամյակին:

Դուք եզակի հնարավորություն ունեք այցելելու Մեծն Նարեկացու ծննդավայր Նարեկ գոյուղը: Շրջագայությունների ընթացքում դուք կլինեք նաեւ Կարսում, Իզդիրում, Բայազետում, Վանում, Աղթամար կղզում, կեսնեք Մուլեճ ու Մասուրը, Սուլուխի կամուրջը, Երզրումն ու Մարիդամիլը, Բիթլիսն ու Ալազկերտը: Մեր հասցեն՝ Երեւան, Հանրաղեճության հրաղարակ, Միությունների տուն, 79-րդ սեղյակ Հեռ. 56-00-08, 57-55-76
www.anitour.am

«Անի Տուր» - Մեզ հետ դեպի ակուղները